

COMISIA DE EVALUARE A JUDECĂTORILOR
JUDICIAL VETTING COMMISSION
str. Alexei Mateevici 75, mun. Chișinău,
MD-2009, Republica Moldova
+373 22 820 882 | +373 60 246 352
secretariat@vettingmd.eu | www.vettingmd.eu

RAPORT DE EVALUARE

aprobat conform articolului 40

din Regulamentul de organizare și funcționare

CONSTANTIN DAMASCHIN

Vicepreședinte interimar al Judecătoriei Chișinău

subiect al evaluării conform articolului 3 alin. (1) din Legea nr. 252/2023

25 noiembrie 2025

Cuprins

I. Introducere	3
II. Subiectul evaluării.....	3
III. Criteriile de evaluare	4
IV. Procedura de evaluare	6
V. Analiza	8
A. Potențiala diferență între avere, cheltuieli și venituri pentru anii 2013, 2014, 2016 și 2018.....	9
B. Potențiala nerespectare a regimului juridic al conflictelor de interese.	14
C. Implicarea în cauze examinate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.....	15
VI. Concluzia	19
VII. Acțiuni ulterioare și publicarea.....	19

Comitetul de evaluare D al Comisiei (în continuare „Comisia”), instituită prin Legea nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, exercitându-și atribuțiile potrivit Legii nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative (în continuare „Legea nr. 252/2023”) a deliberat la 4 noiembrie 2025 și a aprobat următorul raport la 25 noiembrie 2025. Membrii care au participat la aprobarea raportului au fost:

1. Scott BALES
2. Lilian ENCIU
3. Iurie GAȚCAN

Comisia a elaborat acest raport de evaluare pe baza activității sale de colectare și revizuire a informațiilor, a explicațiilor subiectului și a deliberărilor ulterioare.

I. Introducere

1. Prezentul raport îl vizează pe dl Constantin Damaschin, Vicepreședinte interimar al Judecătoriei Chișinău (în continuare „subiect”).
2. Comisia a desfășurat evaluarea în conformitate cu Legea nr. 252/2023 și cu Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei de evaluare (în continuare „Regulament”).
3. Comisia a conchis că subiectul corespunde criteriilor stabilite de Legea nr. 252/2023.

II. Subiectul evaluării

4. Din 2021, subiectul deține funcția de vicepreședinte al Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana.
5. Între 2010 și 2021, subiectul a fost judecător de instrucție la Judecătoria Chișinău, inițial la sediul Botanica, iar din 2019, la sediul Ciocana.
6. Între 2005 și 2010, subiectul a fost judecător la Judecătoria Chișinău, sediul Botanica.
7. Între 2003 și 2005, subiectul a fost procuror, iar între 1997 și 2003 a fost procuror adjunct interimar la Ialoveni.
8. Subiectul a obținut diploma de licență în drept în 1997 la Universitatea de Stat din Moldova.

III. Criteriile de evaluare

9. Potrivit articolului 11 alin. (1) din Legea nr. 252/2023, Comisia evaluează integritatea etică și financiară a subiectului.

10. Articolul 11 alineatul (2) din Legea nr. 252/2023 stabilește că un subiect:

„[...] nu corespunde cerințelor de integritate etică dacă Comisia de evaluare a stabilit că:

a) în ultimii 5 ani, a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor sau, după caz, a procurorilor, precum și dacă a avut un comportament arbitrar sau a emis acte arbitrare, în ultimii 10 ani, contrare normelor imperative ale legii, iar Curtea Europeană a Drepturilor Omului stabilise, anterior adoptării actului, că o decizie similară a fost contrară Convenției Europene pentru Drepturile Omului;

b) în ultimii 10 ani, a admis în activitatea sa incompatibilități și conflicte de interese care afectează funcția deținută.”

11. Articolul 11 alin. (3) din Legea nr. 252/2023 prevede că un subiect:

„[...] nu corespunde criteriului de integritate financiară dacă Comisia de evaluare are dubii serioase determinate de faptul că:

a) diferența dintre avere, cheltuieli și venituri, pentru ultimii 12 ani, depășește 20 de salarii medii pe economie, în cuantumul stabilit de către Guvern pentru anul 2023;

b) în ultimii 10 ani, a admis iregularități fiscale în urma cărora suma impozitului neplătit a depășit, în total, 5 salarii medii pe economie, în cuantumul stabilit de către Guvern pentru anul 2023.”

12. Normele de etică și de conduită profesională aplicabile judecătorilor în perioada relevantă erau reglementate de:

- a. Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului;
- b. Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor;
- c. Codul de etică și conduită profesională al judecătorului nr. 8 din 11 septembrie 2015 aprobat prin Hotărârea Adunării generale a judecătorilor;
- d. Codul de etică al judecătorului aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 366/15 din 29 noiembrie 2007;

- e. Ghidul integrității judecătorilor nr. 318/16 din 3 iulie 2018 aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii.
13. Salariul mediu pe economie pentru anul 2023 a fost de 11.700 MDL. Astfel, pragul de 20 de salarii medii este de 234.000 MDL, iar pragul de cinci salarii medii este de 58.500 MDL.
 14. Articolul 11 alin. (4) din Legea nr. 252/2023 stabilește competența Comisiei de a verifica diverse aspecte referitoare la evaluarea integrității financiare a subiectului, inclusiv achitarea impozitelor, respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, precum și modul de dobândire a averii.
 15. Potrivit articolului 11 alin. (5) din Legea nr. 252/2023, în procesul evaluării integrității financiare a subiectului, Comisia ia în considerare inclusiv averea, cheltuielile și veniturile persoanelor apropiate, astfel cum acestea sunt definite în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și ale persoanelor indicate la articolul 33 alineatele (4) și (5) din Legea nr. 132/2016 privind Autoritatea Națională de Integritate.
 16. În procesul evaluării conformității unui subiect cu criteriile de integritate etică și financiară, Comisia aplică prevederile și regimul juridic în vigoare la momentul comiterii faptelor sau emiterii actelor relevante.
 17. În conformitate cu articolul 11 alin. (2) din Legea nr. 252/2023, un subiect nu corespunde criteriului de integritate etică dacă Comisia stabilește existența situațiilor prevăzute de alineatul respectiv. Potrivit articolului 11 alin. (3) din Legea nr. 252/2023, Comisia stabilește că un subiect nu corespunde criteriului de integritate financiară dacă are dubii serioase determinate de faptele care sunt considerate încălcări ale criteriilor de evaluare. Comisia nu poate aplica termenul „dubii serioase” fără a lua în considerare textul care îl însoțește, *i.e.* „determinate de faptul că”. Teza în discuție sugerează că Comisia trebuie să stabilească „faptul” că o anumită conduită a avut loc.
 18. Referitor la standardul de probă „dubii serioase” aplicat în contextul procedurii de *vetting*, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a menționat că definirea standardelor de probă implică în mod inevitabil utilizarea unor texte flexibile. Potrivit Curții, Consiliul Superior al Magistraturii poate decide nepromovarea evaluării doar dacă raportul examinat conține „dovezile care confirmă” că subiectul evaluat nu corespunde unuia sau mai multor criterii de integritate. Textul „confirmă” sugerează o certitudine cu privire la neîntreținerea de către subiect a criteriilor legale. Astfel, comparând expresia „dubii serioase” cu textul „dovezile care

confirmă”, Curtea a considerat că primul implică mai curând o probabilitate ridicată, fără a se ridica la nivelul certitudinii (Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 16 februarie 2025, §§ 99, 101).

19. În situația în care Comisia are dubii întemeiate referitoare la anumite fapte care ar putea conduce la nepromovarea evaluării, subiectul va avea posibilitatea să se opună acestor constatări și să prezinte argumente în apărarea sa, în conformitate cu articolul 16 alin. (1) din Legea nr. 252/2023. Punând în balanță toate probele și informațiile acumulate în cadrul procedurii, Comisia va adopta o soluție.

IV. Procedura de evaluare

20. La 15 aprilie 2025, pe baza articolului 12 alin. (1) din Legea nr.252/2023, Comisia a recepționat de la Consiliul Superior al Magistraturii lista judecătorilor care au exercitat funcția de președinte și/sau vicepreședinte a judecătoriilor, inclusiv cei care au asigurat interimatul acestor funcții pentru un termen mai mare de un an. Lista conținea și numele subiectului în calitate de Vicepreședinte al Judecătoriei Chișinău.
21. La 2 mai 2025, Comisia a notificat subiectul și i-a solicitat să completeze și să returneze un chestionar de etică și declarațiile prevăzute la articolul 12 alin. (3) din Legea nr. 252/2023 în termen de 20 de zile de la data notificării (în continuare, ambele denumite împreună „declarația pentru ultimii cinci ani”). La 20 mai 2025, subiectul a returnat declarația pentru ultimii cinci ani și chestionarul completate.
22. La 30 mai 2025, Comisia a notificat subiectul că dosarul său de evaluare a fost repartizat aleatoriu Completului B din care fac parte membrii Scott Bales, Lilian Enciu și Iurie Gațcan. De asemenea, subiectul a fost informat despre dreptul de a solicita în scris și în cel mai scurt timp posibil recuzarea membrilor.
23. La 20 august 2025, Comisia a notificat subiectul despre redenumirea completului de evaluare format din membrii Scott Bales, Lilian Enciu și Iurie Gațcan în Completul D.
24. Având în vedere că legea stabilește perioade de evaluare diferite pentru criteriile de integritate etică și financiară citate mai sus, Comisia a evaluat conformitatea cu aceste criterii în ultimii cinci, 10 și, respectiv, 12 ani. Având în vedere că declarațiile fiscale și, după caz, declarațiile de avere și interese personale se depun la început de an pentru întregul an precedent, pentru criteriul de integritate financiară, perioada de evaluare a inclus 2013-2024 și 2015-2024. Pentru criteriile de integritate etică, perioada de evaluare a inclus

ultimii 5 sau, respectiv, 10 ani, calculați în mod regresiv din prima zi anterioară datei notificării.

25. În ultimii 12 ani din perioada de evaluare, subiectul a avut obligația de a depune declarații, atât în conformitate cu Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, cât și în conformitate cu Legea nr. 1264/2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății pentru persoanele cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcții de conducere. Soția subiectului a avut, de asemenea, obligația de a depune declarații în ultimii patru ani din perioada de evaluare.
26. Comisia a solicitat și a obținut informații din numeroase surse. Nicio sursă nu a informat Comisia despre evoluții ulterioare sau eventuale corectări ale informațiilor furnizate.
27. Sursele solicitate să prezinte informații despre subiect au inclus Procuratura Generală, Procuratura Anticorupție, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție, Autoritatea Națională de Integritate (în continuare „ANI”), Serviciul Fiscal de Stat (în continuare „SFS”), Casa Națională de Asigurări Sociale (în continuare „CNAS”), Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, bănci (EuroCreditBank S.A., Eximbank S.A., Moldinconbank S.A., MAIB S.A., Victoriabank S.A., OTP Bank S.A., Banca de Economii S.A.), Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (în continuare „SPCSB”), și Agenția Servicii Publice (în continuare „ASP”). De asemenea, Comisia a obținut informații de la alte instituții publice și entități private, surse deschise precum rețelele de socializare și articolele jurnalistice de investigație. A fost primită o petiție de la o persoană fizică. Aceasta a fost inclusă în dosarul de evaluare. Toate informațiile primite au fost verificate minuțios din punctul de vedere al corectitudinii și al relevanței.
28. La 22 iulie 2025, în vederea clarificării unor aspecte, Comisia i-a solicitat subiectului să prezinte informații adiționale până la 31 iulie 2025 (în continuare „prima rundă de întrebări”). Subiectul a prezentat răspunsuri și documente în termenul stabilit.
29. La 26 septembrie 2025, în vederea clarificării unor aspecte, Comisia i-a solicitat subiectului să prezinte informații adiționale până la 5 octombrie 2025 (în continuare „a doua rundă de întrebări”). Subiectul a prezentat răspunsuri și documente în termenul stabilit.

30. La 10 octombrie 2025, în vederea clarificării unor aspecte, Comisia i-a solicitat subiectului să prezinte informații adiționale până la 17 octombrie 2025 (în continuare „a treia rundă de întrebări”). Subiectul a prezentat răspunsuri și documente în termenul stabilit.
31. La 24 octombrie 2025, Comisia a notificat subiectul că, pe baza informațiilor colectate și analizate, a constatat unele aspecte care generează dubii cu privire la corespunderea cu criteriul etic și l-a invitat să participe la o audiere publică la 4 noiembrie 2025. De asemenea, subiectul a fost informat că raportul de evaluare poate conține și alte aspecte care au fost considerate în timpul evaluării.
32. În conformitate cu articolul 39 alin. (4) din Regulament, subiectul avea dreptul să solicite accesul la toate materialele din dosarul său de evaluare cu cel puțin șapte zile înainte de audiere. Cu toate acestea, subiectul a decis să nu își exercite acest drept.
33. La 3 noiembrie 2025, subiectul a prezentat explicații și documente suplimentare. Comisia le-a inclus în dosarul de evaluare și a ținut cont de ele în analiza sa.
34. La 4 noiembrie 2025, Comisia a organizat o audiere publică. În cadrul audierii, subiectul a reafirmat acuratețea răspunsurilor sale din declarația pentru ultimii cinci ani și din chestionarul de etică. De asemenea, a declarat că nu are corectări sau completări la răspunsurile oferite anterior.

V. Analiza

35. În această secțiune sunt analizate faptele relevante și motivele care stau la baza concluziei Comisiei.
36. Pe baza informațiilor colectate, Comisia a analizat și, după caz, a solicitat clarificări suplimentare cu privire la aspectele care, în urma examinării inițiale, au ridicat dubii cu privire la respectarea criteriilor stabilite de lege:
 - a. potențiala diferență între avere, cheltuieli și venituri (în continuare „avere nejustificată sau inexplicabilă”) pentru anii 2013, 2014, 2016 și 2018;
 - b. potențiala nerespectare a regimului juridic al conflictelor de interese;
 - c. implicarea în trei cauze examinate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

A. Potențiala diferență între avere, cheltuieli și venituri (în continuare „avere nejustificată sau inexplicabilă”) pentru anii 2013, 2014, 2016 și 2018

37. În analiza veniturilor și cheltuielilor gospodăriei subiectului, Comisia a identificat posibile diferențe între fluxurile financiare de intrare și de ieșire (sold negativ) pentru 2013 (-42.198 MDL), 2014 (-7.009 MDL), 2016 (-27.516 MDL) și 2018 (-16.312 MDL).

38. În analiza veniturilor și cheltuielilor gospodăriei subiectului, Comisia a analizat, printre altele, următoarele aspecte: un împrumut de 40.000 EUR primit de la V.V. la 27 martie 2016, achiziția a două vehicule la prețuri posibil subevaluate și obiecțiile subiectului față de cheltuielile de consum ale populației.

Împrumutul de 40.000 EUR primit de la V.V.

39. La 27 martie 2016, subiectul a luat un împrumut de 40.000 EUR de la V.V., pe o perioadă de zece ani. Contractul de împrumut prevedea posibilitatea rambursării anticipate, care trebuia documentată în scris. Un act de verificare a datoriei din 2 mai 2025, semnat de ambele părți, indica un sold restant de 7.000 EUR, care urma să fie rambursat până la data scadenței contractuale. Subiectul a declarat împrumutul în toate declarațiile sale anuale către ANI.

40. În prima rundă de întrebări, subiectul a explicat că împrumutul era destinat achiziției unui apartament. El a declarat că îl cunoaște pe V.V. de mult timp, sunt originari din aceeași localitate și au cunoștințe și prieteni comuni. Deoarece V.V. este om de afaceri, subiectul i-a cerut sfatul cu privire la contractarea unui împrumut bancar. V.V. s-a oferit să-i împrumute suma, fără dobândă, deoarece dispunea de fonduri suficiente și suma nu era semnificativă pentru el.

41. Subiectul a explicat că termenul de rambursare de zece ani a fost stabilit în funcție de capacitatea sa financiară. Contractul de împrumut a fost întocmit de contabilul lui V.V., care a fost prezent la predarea numerarului.

42. La 3 mai 2017, subiectul a înregistrat dreptul de proprietate asupra unui apartament în valoare de 40.000 EUR, potrivit contractului de vânzare-cumpărare.

43. Referitor la intervalul de timp dintre primirea împrumutului și achiziția apartamentului, subiectul a explicat că inițial identificase un bun în 2016, dar nu l-a cumpărat după ce a analizat condițiile. A continuat să caute un alt apartament și a păstrat banii pentru a-i avea disponibili în momentul în care va găsi o opțiune potrivită.

44. Referitor la capacitatea financiară a lui V.V., subiectul a declarat că, pe baza informațiilor furnizate, V.V. este fondatorul E.-C. SRL, o companie specializată în producerea și comercializarea vițelor altoite și recunoscută ca fiind cel mai mare producător din țară.
45. La solicitarea Comisiei, V.V. a furnizat explicații scrise și documente justificative. Acesta a confirmat autenticitatea contractului de împrumut și relația sa cu subiectul. El a menționat că suma de 40.000 EUR nu reprezenta o sumă substanțială pentru el, având în vedere veniturile sale și fondurile disponibile. El a explicat că în 2016 a primit dividende de la compania sa și dobânzi bancare și că oferă frecvent împrumuturi prietenilor și cunoscuților. V.V. a menționat, de asemenea, că o altă persoană i-a restituit un împrumut de 20.000 EUR în 2016 și că, în general, păstrează între 100.000-150.000 EUR disponibili pentru diverse tranzacții.
46. Conform informațiilor furnizate de SFS, V.V. a avut în 2016, anul în care a acordat împrumutul, un venit net de 4.156.578 MDL, iar în 2015 un venit net de 5.725.338 MDL. Adicional informațiilor furnizate de SFS, V.V. a prezentat următoarele documente:
- o declarație de amnistie fiscală din 2012 care confirmă deținerea de aproximativ 25 milioane MDL, verificate de SFS;
 - extrase bancare din 2012 care arată mai multe conturi de depozit, în valoare totală de aproximativ 400.000 EUR;
 - certificate bancare care confirmă existența mai multor conturi de depozit în MDL și EUR cu solduri substanțiale;
 - documente care confirmă plata dividendelor de către E.-C. SRL pentru anii 2016 (4.329.787,23 MDL) și 2017.
 - mai multe contracte de împrumut încheiate cu diferite persoane fizice.
47. Informațiile fiscale ale lui V.V. demonstrează capacitatea sa financiară de a acorda împrumutul în cauză. În plus, actul de verificare a datoriei confirmă că 33.000 EUR au fost rambursați până în mai 2025. De asemenea, subiectul a declarat împrumutul în declarațiile sale anuale la ANI. În cele din urmă, acesta a cumpărat un apartament în valoare de 40.000 EUR, în care locuiește de atunci, confirmând scopul declarat al împrumutului. Pe baza acestor informații, Comisia nu a avut dubii cu privire la împrumutul de 40.000 EUR și l-a acceptat ca flux financiar de intrare.

Achiziția a două vehicule la prețuri posibil subevaluate

Renault Megane (a/f 2012)

48. Subiectul a achiziționat un Renault Megane (a/f 2012) la 24 decembrie 2016 la prețul de 30.000 MDL și l-a vândut la 2 iulie 2018 pentru aceeași sumă, conform declarațiilor sale la ANI pentru anii 2016 și 2018.
49. Potrivit Serviciului Vamal, acest vehicul a fost importat de o persoană fizică la 3 martie 2015. Valoarea totală de import a fost de 134.776 MDL, inclusiv taxele suplimentare.
50. În prima rundă de întrebări, subiectul a declarat că prețurile de cumpărare și vânzare au fost, probabil, cele indicate în declarațiile la ANI. El a găsit vehiculul pe site-ul 999.md; acesta era în stare tehnică bună și necesita doar reparații cosmetice minore.
51. Referitor la discrepanța dintre valoarea de import din 2015 și prețul de achiziție din 2016, subiectul a explicat că prețul reflecta condițiile pieței și circumstanțele particulare ale vânzătorului, nu o iregularitate. Valoarea vamală reprezintă doar valoarea la momentul importului și nu corespunde neapărat valorii de piață la vânzarea ulterioară.
52. Comisia constată că vehiculul a fost importat la o valoare totală de 134.776 MDL. Douăzeci și două de luni mai târziu, subiectul ar fi cumpărat vehiculul pentru 30.000 MDL și ulterior l-ar fi vândut peste 18 luni pentru aceeași sumă.
53. La 30 martie 2017 (la trei luni după achiziția declarată), vehiculul a trecut inspecția tehnică fără deficiențe identificate și cu un rulaj de 164.151 km. Prin urmare, nu este clar de ce valoarea vehiculului a scăzut cu aproximativ 78 % (de la 134.776 MDL la 30.000 MDL) în primele 22 de luni, dar nu a înregistrat nicio depreciere suplimentară în următoarele 18 luni, între cumpărare și vânzare.
54. În prezent, vehiculele de același model și an, cu un rulaj care depășește 300.000 km, sunt listate la vânzare la prețuri cuprinse între 4.000 EUR și 6.000 EUR, ceea ce sugerează că sumele declarate ar putea să nu reflecte valoarea reală de piață.
55. Comisia își menține dubiile privind prețul real de achiziție al vehiculului Renault Megane. În același timp, au trecut douăzeci și două de luni între importul vehiculului și achiziția acestuia de către subiect, perioadă în care ar fi putut surveni o anumită depreciere.
56. În consecință, deși Comisia are dubii cu privire la prețurile reale de achiziție și vânzare, aceasta consideră 30.000 MDL ca preț de referință pentru ambele

tranzacții, în lipsa unei valori verificabile direct, cum ar fi o evaluare la revânzare, un contract de asigurare sau alte dovezi justificative.

57. Mai mult, chiar dacă Comisia ar include valoarea de import de 134.746 MDL ca preț de achiziție în decembrie 2016, aceasta nu ar duce la o avere inexplicabilă estimată peste pragul de 20 de salarii medii (234.000 MDL), prevăzut la articolul 11 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 252/2023, pentru a constata lipsa integrității financiare a subiectului.

Hyundai Grand Santa Fe (a/f 2013)

58. La 28 iulie 2018, în baza unui contract de vânzare-cumpărare, subiectul a achiziționat un Hyundai Grand Santa Fe (a/f 2013) la prețul de 200.000 MDL. Șase ani mai târziu, în 2024, acesta a vândut vehiculul pentru 300.000 MDL. Subiectul a declarat aceleași sume în declarațiile sale anuale la ANI pentru 2018 și 2024.
59. Potrivit Serviciului Vamal, o persoană juridică a importat acest vehicul, împreună cu alte două unități Hyundai Grand Santa Fe din același an de fabricație și cu specificații identice, la 4 septembrie 2017. Declarațiile vamale indică valori de import (inclusiv taxe) cuprinse între 350.116 MDL și 406.723 MDL.
60. În răspuns la întrebările Comisiei privind discrepanța de preț, subiectul a declarat că prețurile de achiziție și vânzare declarate sunt corecte. El a menționat că vehiculul a fost importat din Coreea de Sud și ar fi putut fi avariat de inundații, ceea ce a descurajat potențialii cumpărători. După mai multe încercări nereușite de a vinde vehiculul, vânzătorul a acceptat oferta sa de 200.000 MDL.
61. Subiectul a declarat că a utilizat mașina moderat, aproximativ 15.000 km pe an, și a afirmat că aceasta a rămas în stare tehnică bună, necesitând doar o curățare profesională a interiorului și nicio reparație majoră. El a susținut că prețul de revânzare a fost în concordanță cu condițiile pieței din 2024.
62. Subiectul a susținut în continuare că valoarea vamală reprezintă valoarea declarată la import, care poate devia de valoarea reală de piață. El a explicat că astfel de diferențe pot rezulta din factori precum starea tehnică a mașinii, istoricul acesteia sau fluctuațiile generale ale pieței. Deși vehicule similare se vindeau cu 20-30 % mai scump la acel moment, el a considerat că presupusul „istoric de inundație” și originea sud-coreeană ar fi putut justifica prețul mai mic.

63. Comisia constată, totuși, o neconcordanță semnificativă între prețul de achiziție declarat de 200.000 MDL și valoarea de import de cel puțin 350.000 MDL. Prețul de revânzare de 300.000 MDL subminează și mai mult plauzibilitatea costului de achiziție declarat. O astfel de discrepanță ar putea indica subestimarea prețului de achiziție sau reparații nedeclarate. În alte cauze, Comisia a acceptat un preț de achiziție mai redus, după ce subiectul a prezentat dovezi ale unor cheltuieli majore de reparații (Raportul Elena Grumeza, §§ 53-59).
64. În acest caz, inspecția tehnică și raportul ASP realizate la momentul achiziției nu au relevat defecte exterioare vizibile, ceea ce sugerează că vehiculul era în stare bună. Rulajul de 68.700 km indică, de asemenea, că vehiculul nu a fost utilizat în mod excesiv anterior achiziției.
65. Conform datelor de piață de pe platforma publică 999.md, vehicule comparabile (Hyundai Grand Santa Fe, a/f 2013) sunt listate la prețuri cuprinse între 13.500 EUR (aproximativ 263.520 MDL) și 19.999 EUR (aproximativ 390.380 MDL).
66. Aceste constatări pun sub semnul întrebării plauzibilitatea afirmației subiectului potrivit căreia zvonurile de pe piață privind posibile daune provocate de inundații ar fi putut justifica o reducere atât de semnificativă a prețului de achiziție. Deși întreținerea corespunzătoare și fluctuațiile normale ale pieței ar putea explica o depreciere moderată, în acest caz valoarea bunului a crescut de fapt cu 50 %. Această apreciere sugerează că prețul de achiziție declarat a fost subevaluat. Mai mult, prețul de revânzare se aliniază mai mult cu valoarea de import, ceea ce consolidează această concluzie.
67. În absența unei justificări economice credibile pentru prețul redus de achiziție, Comisia concluzionează că suma declarată de 200.000 MDL nu reflectă valoarea reală a tranzacției. În consecință, în scopul analizei financiare, Comisia a utilizat prețul de revânzare de 300.000 MDL în 2024 ca o estimare rezonabilă a prețului real de achiziție al vehiculului în 2018.

Cheltuielile de consum ale populației (în continuare „CEP”)

68. În a treia rundă de întrebări, subiectul a contestat valoarea CEP, prezentând calcule alternative. El a menționat că părinții săi au acoperit o parte din taxele pentru cursurile de engleză ale fiului său. De asemenea, a menționat că, cheltuielile pentru activități extracurriculare și de agrement au fost estimative. În cele din urmă, a menționat că părinții săi i-au furnizat produse, precizând că nu poate prezenta documente justificative.

69. Comisia a analizat calculele subiectului și a observat că acesta nu a făcut distincție între mediul urban și rural, ceea ce poate explica diferența între sume. În urma unei analize suplimentare, Comisia a identificat discrepanțe minore în calculele CEP ale subiectului. După corectare, sumele finale ajustate sunt următoarele: 2013 (-73.584 MDL), 2014 (-76.464 MDL), 2016 (-86.940 MDL) și 2018 (-98.964 MDL).
70. Referitor la afirmația că unele cheltuieli erau estimative și altele au fost acoperite de părinți, în absența documentelor justificative, Comisia menține sumele declarate de subiect în timpul rundelor anterioare de întrebări.
71. În baza constatărilor din §§ 39–70 și a calculelor ajustate ulterior, Comisia a identificat discrepanțe între fluxurile financiare de intrare și cele de ieșire (solduri negative) pentru următorii ani: 2013 (-42.198 MDL), 2014 (-7.009 MDL), 2016 (-27.516 MDL) și 2018 (-16.312 MDL), rezultând un sold negativ total de -93.035 MDL.
72. Chiar dacă acest sold negativ ar fi tratat ca avere inexplicabilă, acesta nu ar depăși pragul de 234.000 MDL, prevăzut la articolul 11 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 252/2023.

B. Potențiala nerespectare a regimului juridic al conflictelor de interese

73. Într-o petiție din 19 iulie 2024 adresată Inspecției Judiciare, D.Z. a susținut că subiectul s-ar fi aflat într-un conflict de interese atunci când a examinat două cauze penale împotriva lui A.T., o persoană care ar fi înșelat petiționarul.
74. Petiționarul a susținut că A.T. este prieten și partener de afaceri al lui A.D., nepotul subiectului, care ar fi influențat subiectul să decidă în favoarea lui A.T. Petiționarul a susținut că subiectul ar fi trebuit să declare abținere în cele două cauze.
75. Petiționarul a prezentat Comisiei materiale din dosarul penal, precum și mai multe înregistrări audio în care o persoană, care, potrivit petiționarului, este A.D., recunoaște că subiectul este vărul tatălui său și, prin urmare, unchiul său.
76. Comisia a solicitat informații de la A.D. și A.T. și a cerut ASP să confirme sau să infirme dacă subiectul este rudă cu A.D., furnizând datele lor de identificare.
77. Subiectul a negat că ar avea o astfel de rudă. În declarațiile scrise prezentate înainte de audiere, subiectul a afirmat că tatăl său era singurul copil, ceea ce ar face imposibilă presupusa relație de rudenie.

78. A.D. a negat, de asemenea, că l-ar cunoaște pe subiect sau că ar avea vreo relație de rudenie cu acesta. A.T. a negat că ar fi la curent cu vreo legătură între A.D. și subiect.
79. La 29 octombrie 2025, ASP a informat Comisia că nu a găsit dovezi ale unei relații de rudenie sau afinitate între subiect și A.D.
80. Pe baza confirmării ASP că nu există nicio relație de rudenie între subiect și A.D. și în absența altor probe care să sugereze un potențial conflict de interese, Comisia nu a efectuat investigații suplimentare în acest sens.

C. Implicarea în cauze examinate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului

81. Potrivit Agentului Guvernamental, subiectul a fost implicat în trei cauze care au condus la constatarea unei încălcări de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare „CtEDO”):
 - *Vasiliciuc c. Republicii Moldova* (nr. 15944/11, 2 mai 2017);
 - *Mîțu c. Republicii Moldova* (nr. 23524/14, 30 iunie 2020);
 - *Eșanu c. Republicii Moldova* (nr. 15230/18, 31 ianuarie 2023).
82. În conformitate cu articolul 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023, un subiect nu îndeplinește criteriul integrității etice dacă Comisia a stabilit că acesta a emis, în ultimii 10 ani, acte arbitrare, contrare normelor imperative ale legii, iar CtEDO stabilise, anterior adoptării actului, că o decizie similară a fost contrară Convenției.
83. Prin Hotărârea nr. 2 din 16 ianuarie 2025, Curtea Constituțională a declarat această prevedere ca fiind constituțională. Aceasta a precizat că, potrivit acestei dispoziții, pentru a determina caracterul arbitrar al unui act emis de subiect, Comisia de evaluare trebuie să constate îndeplinirea a două condiții cumulative. Prima condiție este că actul în cauză să fie contrar normelor imperative ale legii. A doua condiție este ca, anterior adoptării actului, CtEDO să fi constatat că o decizie similară a fost contrară Convenției.
84. De asemenea, Curtea Constituțională a menționat că, pentru a elucida înțelesul noțiunii de acte arbitrare, destinarii legii pot avea în vedere, inclusiv, sensul atribuit acestei noțiuni de CtEDO.
85. Astfel, de exemplu, în cauza *Bochan c. Ucrainei* (nr. 2), 5 februarie 2015, § 62, CtEDO a precizat că o decizie judecătorească este arbitrară dacă, în esență, nu are nicio bază juridică în dreptul intern și nu stabilește nicio legătură între faptele litigiului, legea aplicabilă și rezultatul procedurii. CtEDO consideră că o astfel de decizie reprezintă o "denegare a dreptății".

86. De asemenea, în cauza *Ballıktaş Bingöllü c. Turciei*, 22 iunie 2021, § 75, CtEDO a notat că se poate considera că printr-o decizie judecătorească a fost comisă o „eroare vădită” dacă instanța a comis o eroare de drept sau de fapt pe care nicio instanță rezonabilă nu ar comite-o vreodată și că aceasta este aptă să perturbe caracterul echitabil al procedurii.
87. Comisia constată, în conformitate cu prima condiție enumerată de Curtea Constituțională, că, alături de prevederile legislației naționale, Convenția și jurisprudența CtEDO pot stabili norme imperative în sensul art. 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023. Articolul 4 din Constituție prevede că, în cazul în care există neconcordanțe între pactele și tratatele internaționale privind drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile interne, prioritate au reglementările internaționale. În plus, în cadrul acestei analize, Comisia ia în considerare interpretarea CtEDO privind actele arbitrare, astfel cum este detaliată în paragraful anterior.
88. În două cauze, subiectul a emis decizii în afara perioadei de 10 ani (19 iunie 2009 și 18 septembrie 2010 în *Vasilciuc* și 8 octombrie 2013 în *Mîțu*) și, prin urmare, nu au fost luate în considerare de Comisie.
89. Comisia a analizat în continuare implicarea subiectului în cauza *Eșanu*, aplicând criteriile prevăzute la art. 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023.
- Eșanu c. Republicii Moldova (nr. 15230/18 din 31 ianuarie 2023)*
90. Cauza se referă la detenția preventivă a reclamantului timp de 22 de luni fără motive relevante și suficiente. CtEDO a constatat încălcări ale articolului 5 §§ 3 și 4 din Convenție.
91. Subiectul a participat în calitate de judecător de instrucție care a prelungit detenția preventivă a reclamantului pentru douăzeci de zile la 9 ianuarie 2019.
- Fapte privind procedura națională*
92. În 2014, a fost pornită urmărire penală pentru spălare de bani împotriva reclamantului și a companiei sale. Acesta a fost acuzat de evaziune fiscală prin tranzacții fictive sau supraevaluate cu metal uzat. Presupusele venituri ar fi fost utilizate pentru achiziția de vehicule și imobile, constituind temeiul acuzației de spălare de bani.
93. În august 2017, un judecător de instrucție a dispus detenția preventivă a reclamantului, invocând riscuri de influențare a martorilor, de falsificare a probelor, sustragere și continuare a activității infracționale. În noiembrie 2017, o parte din dosar a fost disjunsă și trimisă în judecată.

94. Reclamantul a fost deținut din august 2017 până în iunie 2019 în cadrul unor proceduri separate, care fie au fost disjuncte din dosarul inițial, fie inițiate ulterior acestuia. De fiecare dată când era eliberat, acesta era imediat arestat din nou la poarta penitenciarului pe baza unor acuzații noi sau conexe. Acest lucru a dus la privarea sa de libertate aproape fără întrerupere timp de aproape doi ani.
95. Până în 2020, toate acuzațiile din dosare au fost încetate sau au dus la achitări. Instanțele naționale au constatat că investigațiile au fost ilegale, deoarece se bazau pe acte administrative anulate.

Constatările CtEDO

96. Curtea a considerat că instanțele naționale nu au furnizat o justificare adecvată pentru detenția prelungită a reclamantului. De asemenea, a observat că motivele invocate de acestea erau stereotipice și abstracte, fără nicio încercare de a explica modul în care se aplicau circumstanțelor individuale ale reclamantului (§ 24 din hotărâre).
97. Curtea a criticat, de asemenea, disjungerea artificială a cauzei inițiale în proceduri paralele, o manevră care părea concepută să eludeze termenele constituționale privind detenția preventivă. O astfel de conduită a fost considerată incompatibilă cu cerințele articolului 5 din Convenție.

Explicațiile subiectului

98. Subiectul a confirmat emiterea încheierii din 9 ianuarie 2019, prin care a prelungit detenția preventivă a reclamantului cu 20 de zile, deși procurorul solicitase 30 de zile.
99. El a declarat că a luat în considerare standardele CtEDO privind detenția preventivă și a considerat argumentele procurorului relevante, bine întemeiate și susținute de probe. Eliberarea reclamantului a fost considerată ca prezentând un risc real de influențare a martorilor, distrugere a probelor sau împiedicare a desfășurării anchetei.
100. Încheierea a luat în considerare și gravitatea infracțiunilor împotriva securității economice a statului și gradul ridicat de pericol social. Prolungirea s-a bazat, așadar, pe motive relevante și suficiente.
101. Demersurile procurorilor privind măsurile preventive se atribuiau succesiv diferitor judecători de la sediul Ciocana al Judecătoriei Chișinău, ceea ce a creat dificultăți obiective în asigurarea consecvenței și coerenței, întrucât fiecare judecător nu avea cunoștință deplină despre concluziile și probele anterioare. Această situație a fost remediată în februarie 2019 prin

modificarea Regulamentului privind distribuirea aleatorie a cauzelor, care prevede că cauzele privind controlul judiciar al urmăririi penale trebuie atribuite și examinate de același judecător.

102. În cele din urmă, subiectul a indicat că judecătorii implicați în această cauză au fost cercetați în cadrul unei proceduri disciplinare, însă Colegiul disciplinar a încetat procedura pe motiv că nu a fost stabilită nicio abatere disciplinară.

Analiza Comisiei

103. Comisia observă că încheierea subiectului din 9 ianuarie 2019 se încadrează în perioada de 10 ani și că CtEDO a constatat o încălcare a articolului 5 §§ 3 și 4, inclusiv în ceea ce privește decizia subiectului de a prelungi detenția preventivă a reclamantului.
104. Exista o jurisprudență extinsă a CtEDO cu privire la aceeași problemă juridică, inclusiv împotriva Republicii Moldova. A se vedea, printre altele: *Becciev c. Moldovei* (nr. 9190/03, §§ 53-64), *Șarban c. Moldovei* (nr. 3456/05, §§ 95-104), *Castraveț c. Moldovei* (nr. 23393/05, §§ 29-36). În toate aceste cauze, CtEDO a constatat o încălcarea articolului 5 § 3, deoarece deciziile de a dispune arestarea preventivă a reclamantilor nu s-au bazat pe motive relevante și suficiente.
105. Articolul 176 din Codul de procedură penală, precum și Hotărârea explicativă nr. 1 din 15 aprilie 2013 a Curții Supreme de Justiție, stabileau norme clare și imperative privind condițiile de aplicare a detenției preventive.
106. În plus, articolul 176 prevedea că măsurile preventive pot fi aplicate doar atunci când există motive rezonabile suficiente, susținute de probe, pentru a crede că suspectul, acuzatul sau inculpatul poate să se sustragă de la urmărirea penală sau instanței, să exercite presiuni asupra martorilor, să distrugă sau să deterioreze probe, să obstrucționeze în alt mod stabilirea adevărului în cadrul procesului, să comită alte infracțiuni sau să provoace dezordini publice după eliberare. Curtea Supremă de Justiție a subliniat că articolul 176 alin. (1) trebuie interpretat în lumina jurisprudenței CtEDO.
107. Comisia se aliniază constatării din hotărârea CtEDO potrivit căreia subiectul nu a identificat în mod suficient probele pe care s-a bazat pentru a concluziona că riscurile justificau menținerea în detenție și că motivele invocate erau stereotipe și abstracte. Totuși, Comisia nu consideră că acțiunile subiectului au fost lipsite de temei legal sau factual sau nici că

acesta ar fi comis o eroare de drept sau de fapt pe care niciun tribunal rezonabil nu ar fi comis-o.

108. Subiectul a emis o încheiere de șase pagini care reflecta că acesta a avut în vedere principiile juridice aplicabile în conformitate cu legislația Republicii Moldova și CtEDO, precum și argumentele prezentate de procuror și de inculpat. Subiectul nu a preluat în mod automat argumentele procurorului, dar a acceptat un singur temei pentru menținerea detenției (riscul ca inculpatul să interfereze cu ancheta în curs). Încheierea subiectului a expus motivele identificate de procuror pentru a susține acest risc și a concluzionat că măsurile alternative detenției nu ar atinge scopul urmărit. Totodată, a avut în vedere principiul proporționalității, dispunând 20 de zile de detenție în loc de cele 30 solicitate de procuror.
109. Mai mult, situația subiectului diferă de cea a celorlalți judecători implicați în examinarea acestei cauze. Acei judecători au emis mai multe decizii fără o evaluare individuală, folosind un raționament formalist. Prin contrast, încheierea subiectului denotă o încercare, deși insuficientă, de a efectua o analiză individualizată.
110. Deși încheierea este contrară standardelor CtEDO și prevederilor legale imperative, în circumstanțele prezentei cauze, aceasta pare să reflecte mai degrabă o eroare decizională, decât un act arbitrar în sensul art. 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023. Mai mult, Comisia notează că, chiar dacă încheierea subiectului ar fi considerată arbitrară, nepromovarea nu ar fi proporțională doar în baza acestei constatări.

VI. Concluzia

111. Pe baza informațiilor obținute și a explicațiilor subiectului, Comisia propune ca subiectul să promoveze evaluarea externă efectuată în conformitate cu criteriile stabilite la articolul 11 din Legea nr. 252/2023.

VII. Acțiuni ulterioare și publicarea

112. Potrivit articolului 40 punctul (4) din Regulament, prezentul raport va fi expediat subiectului și Consiliului Superior al Magistraturii prin poștă electronică, iar în aceeași zi Comisia va publica pe pagina sa web oficială informația despre rezultatul evaluării.
113. În termen de cel mult trei zile de la aprobare, raportul semnat electronic va fi imprimat și va fi prezentat Consiliului Superior al Magistraturii, împreună cu un exemplar în format electronic al dosarului de evaluare cu toate materialele de evaluare colectate de Comisie.

114. Raportul va fi publicat pe site-ul oficial al Comisiei, cu măsurile de precauție corespunzătoare pentru protecția vieții private a subiectului și a altor persoane, în termen de trei zile de la expirarea perioadei de contestație împotriva hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii sau după ce Curtea Supremă de Justiție emite decizia prin care respinge contestația sau constată promovarea sau nepromovarea evaluării.
115. Raportul de evaluare a fost aprobat prin votul unanim al membrilor Completului la data de 25 noiembrie 2025 și semnat în conformitate cu articolul 33 punctul (7) și articolul 40 punctul (5) din Regulament.
116. Raportul de evaluare a fost elaborat în limba engleză și în limba română.

Scott Bales

Președintele Completului B